

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 6 listopada 2024 r.

Poz. 4021

UCHWAŁA NR X/43/24 RADY MIEJSKIEJ W ŁAGOWIE

z dnia 29 października 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych w Łagowie

Na podstawie art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (t. jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 1818), w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) Rada Miejska w Łagowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Usług Społecznych w Łagowie w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łagowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Łagowie

Paulina Duda

Załącznik do uchwały Nr X/43/24
Rady Miejskiej w Łagowie
z dnia 29 października 2024 r.

Spis treści:

. I <u>OPIS POTRZEB UZASADNIAJĄCYCH REALIZACJĘ PROGRAMU</u>	
. II <u>NAZWA I CEL PROGRAMU</u>	
. III <u>OKRES REALIZACJI PROGRAMU</u>	
. IV <u>CHARAKTERYSTYKA I PRZEWIDYWANA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM</u>	-13
. V <u>OKREŚLENIE USŁUG SPOŁECZNYCH OFEROWANYCH W PROGRAMIE</u>	-14
. VI <u>WARUNKI I TRYB KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE ORAZ SPOSÓB DOKUMENTOWANIA SPEŁNIENIA WARUNKÓW KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE</u>	-17
. VII <u>FINANSOWANIE USŁUG SPOŁECZNYCH W RAMACH PROGRAMU</u>	
. VIII <u>DANE OSOBOWE NIEZBĘDNE DO KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH KORZYSTANIEM Z USŁG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE</u>	-18
IX ORGANIZACJA PROGRAMU, W TYM ETAPY REALIZACJI.....	18-20
. X <u>SPOSÓB MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU ORAZ MIERNIKI EFEKTYWNOŚCI JEGO REALIZACJI</u>	20-22
. XI <u>BUDŻET PROGRAMU I ŹRÓDŁA JEGO FINANSOWANIA</u>	

WSTĘP

Z dniem 30 września 2024 r. na mocy Uchwały Nr IX/36/2024 Rady Miejskiej w Łagowie w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Centrum Usług Społecznych w Łagowie poprzez przekształcenie Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie oraz nadania statutu Centrum Usług Społecznych w Łagowie, Miejsko -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łagowie został przekształcony w Centrum Usług Społecznych w Łagowie.

Podjęcie uchwały o przekształceniu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie w Centrum Usług Społecznych w Łagowie jest wynikiem realizacji projektu „Centrum Usług Społecznych w Łagowie” realizowanego w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027 w okresie od 01.04.2024 r. do 31.03.2027 r.

Całkowita wartość projektu wynosi 5 718 622,14 zł.

Celem głównym projektu jest zwiększenie dostępności usług społecznych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Łagów. Usługi na rzecz mieszkańców, oprócz dotychczas realizowanych zadań m.in. z zakresu pomocy społecznej realizowane są za pośrednictwem CUS, które w sposób skoordynowany i spersonalizowany oferuje usługi społeczne adresowane do ogółu mieszkańców, adekwatnie do ich potrzeb. Integracja usług społecznych, rozproszonych obecnie w różnych podsystemach, umożliwi bardziej efektywne wykorzystanie lokalnej infrastruktury usługowej i tym samym skuteczniejsze zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oferowanych w odpowiednio sprofilowanych pakietach.

Priorytetem w zakresie działalności Centrum Usług Społecznych w Łagowie jest zbudowanie lokalnego systemu usług społecznych, świadczącego kompleksowe, spersonalizowane usługi społeczne dla ogółu mieszkańców. Proces ten opiera się na dwóch ważnych filarach:

1. Utworzeniu bazy usług społecznych, świadczonych w CUS w sposób zintegrowany (wybór usług spośród ogółu dostępnych, z obszarów wymienionych w ustawie) – integracja przez CUS usług dotychczas rozproszonych i świadczonych przez różne instytucje, co pozwoli na efektywne wykorzystanie istniejącej infrastruktury społecznej.

2. Wprowadzeniu nowych usług społecznych określonych w Programie Usług Społecznych (zwanym dalej w skrócie PUS), skierowanych do osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców.

Istotną cechą PUS jest kompleksowość pomocy, oznaczająca sprofilowane pakiety usług, świadczone przez specjalistów reprezentujących różne zawody pomocowe, uzupełniane wsparciem społecznym oferowanym przez członków lokalnej społeczności w trybie pomocy sąsiedzkiej, grup samopomocowych czy wolontariatu.

Program opracowany został na podstawie art. 4 i 5 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818).

OPIS POTRZEB UZASADNIAJĄCYCH REALIZACJĘ PROGRAMU

Podstawą opracowania Programu Usług Społecznych w Gminie Łagów jest dokument pt. „Diagnoza Potrzeb i Potencjału Wspólnoty Samorządowej w zakresie usług społecznych Gminy Łagów na lata 2024 – 2029”.

Diagnoza została przeprowadzona na terenie Gminy Łagów w okresie poprzedzającym wdrożenie Centrum Usług Społecznych w Łagowie w celu jak najlepszego dostosowania potrzeb mieszkańców do możliwości działania jednostki budżetowej jaką jest Centrum Usług Społecznych. W wyniku powyższego działania przeprowadzono diagnozę rzeczywistych potrzeb w zakresie usług społecznych występujących w społeczności lokalnej. Została przebadana jakość życia mieszkańców, w tym deficyty i możliwości rozwoju, oceniony został również stan usług dostępnych w gminie Łagów. W raporcie wskazano priorytety w zakresie usług i obszary wymagające zintensyfikowanej poprawy ze szczególnym uwzględnieniem obszarów ochrony

i promocji zdrowia oraz wspierania rodziny, a także pobudzania aktywności społecznej mieszkańców i integracji społeczeństwa.

Celem diagnozy było dostarczenie informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych oraz danych o potencjale usługowym środowiska lokalnego. Przeprowadzenie diagnozy miało charakter partycypacyjny. W proces diagnozowania została włączona społeczność lokalna, która miała realny wpływ na przebieg tego procesu.

Przeprowadzona diagnoza pozwoliła na:

- wskazanie i opisanie potrzeb uzasadniających realizację Programu oraz określenie przewidywanej liczby osób objętych Programem,
- wyłonienie usług społecznych oferowanych w Programie,
- określenie warunków i trybu kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych,
- ustalanie podstawowych zasad realizacji usług.

Mając na względzie opracowanie Programu Usług Społecznych w Gminie Łagów dokonano również analizy danych zastanych oraz przeprowadzono ankiety, wywiady grupowe. Jednocześnie diagnoza podlega monitoringowi i weryfikacji, co umożliwia na bieżąco badanie potrzeb mieszkańców Gminy.

Analizie poddano szereg dokumentów strategicznych tj. Strategię Rozwoju Gminy, a także dane statystyczne pochodzące z Głównego Urzędu Statystycznego.

Analiza powyższych danych pozwoliła na stwierdzenie, iż:

- 1) Gmina Łagów cechuje się stabilną strukturą wiekową społeczności. Średni wiek mieszkańców Gminy Łagów to 40,1 lat, co oznacza, że jest niższy w porównaniu ze średnią wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego (43,5) oraz całego kraju (42,1). To wskazuje na stabilną strukturę wiekową społeczności.
- 2) Gmina Łagów prezentuje pozytywny obraz demograficzny, charakteryzując się dodatnim przyrostem naturalnym. W roku 2022, przyrost ten wyniósł 15, co odpowiada wskaźnikowi 2,27 na 1000 mieszkańców. W analizowanym roku odnotowano narodziny 90 dzieci, z czego 48,9% stanowiły dziewczynki, a 51,1% chłopcy.
- 3) Na terenie Gminy Łagów występuje szereg inicjatyw o charakterze innowacyjnym, m.in. w zakresie pomocy społecznej, skupionych wokół dotychczas istniejącego Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie.
- 4) Realizowane są projekty o charakterze społecznym, w szczególności z inicjatywy Miejsko -Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łagowie.
- 5) W Gminie występują potrzeby wsparcia rodzin w różnych obszarach funkcjonowania.

Wszelkie powyższe okoliczności świadczą o tym, iż Gmina Łagów jest gotowa na rozwój instytucji pomocy społecznej i przekształcenie dotychczas istniejącego Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych, a także zwiększenie zakresu realizowanych przez CUS zadań, poprzez wdrożenie

nowych usług społecznych. Mieszkańcy oczekują od Gminy i Miasta innowacji i wsparcia w zakresie realizacji nowych inicjatyw, jak również zaangażowania w sprawy społeczne mieszkańców.

W okresie poprzedzającym przekształcenie MGOPS w CUS przeprowadzono również badania ankietowe z wykorzystaniem dwóch technik PAPI, a zatem z wykorzystaniem ankiety papierowej oraz CAWI, a zatem z wykorzystaniem ankiety elektronicznej. Wykorzystany w diagnozie został celowy i losowy dobór próby. Umożliwił on taki dobór respondentów, by stanowili oni jak najbardziej wartościowe źródło informacji o badanym zjawisku.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy obszarów usług społecznych w Gminie Łagów, badani wskazali kilka priorytetowych obszarów, które powinny być priorytetowo rozwijane

i usprawniane. Pierwszym i najważniejszym obszarem jest promocja i ochrona zdrowia, na którą postawiło aż 69,00% respondentów. Następnie, ważnym obszarem jest wsparcie osób

z niepełnosprawnościami (62,00%). Poza tym, wspieranie rodziny (45,00%), przeciwdziałanie bezrobociu (33,00%), ochrona środowiska (24,00%) oraz pomoc społeczna (17,00%) to kolejne ważne obszary.

Ponadto przeprowadzono wywiady pogłębione z przedstawicielami poszczególnych grup. Celem przeprowadzenia wywiadów pogłębionych było ustalenie zakresu możliwej współpracy między przedstawicielami poszczególnych jednostek organizacyjnych Gminy Łagów, jak również przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej, jak również organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy. Celem było dostarczenie informacji o:

- najważniejszych problemach społecznych w Gminie z punktu widzenia osób działających na terenie wspólnoty samorządowej;
- zgłaszanych potrzebach mieszkańców w zakresie wsparcia społecznego;
- doświadczeniach współpracy i potencjale rozwoju.

W wyniku przeprowadzonych wywiadów ustalono, iż:

- przedstawiciele poszczególnych jednostek organizacyjnych Gminy są otwarci na współpracę w ramach realizacji nowych usług społecznych,
- wskazano na zwiększającą się liczbę seniorów, w tym osób z niepełnosprawnościami wymagających opieki;
- wskazano na zbyt małą dostępność poradnictwa specjalistycznego, szczególnie psychiatrycznego i psychologicznego jak również na wzrost poczucia niepewności, osamotnienia czy zagubienia w prawidłowym pełnieniu ról rodzicielskich;

W Gminie Łagów wspierane są od wielu lat działania związane z wykorzystaniem idei partnerstwa lokalnego. W ramach tego partnerstwa szczególną rolę odgrywają jednostki organizacyjne Gminy i Miasta jak również organizacje pozarządowe.

Z uwagi na powyższe Centrum Usług Społecznych będzie oparte na potencjale partnerskiej współpracy międzysektorowej w tworzeniu lokalnego systemu usług społecznych. Wynika to

z podejścia związanego z misją CUS jakim jest koordynowanie usług świadczonych na rzecz mieszkańców przez usługodawców, a nie koncentrowanie ich w jednej instytucji. Celem prowadzonych działań nie jest rozrost MGOPS, czy też CUS jako jedynej organizacji pełniącej rolę realizatora usług społecznych, a nawiązanie partnerstwa lokalnego łączącego podmioty ekonomii społecznej, organizacje pozarządowe i jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Jedną z trzech płaszczyzn współpracy międzysektorowej w ramach CUS będzie kontraktowanie usług poprzez zlecanie usług partnerom działającym na rzecz mieszkańców z zachowaniem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Z uwagi na szczególny charakter usług społecznych, określonych w katalogu, na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych, wskazano usługi, które będą świadczone bezpośrednio na rzecz:

- rodzin,

- osób starszych i niesamodzielnych wymagających wsparcia,
- osób niepełnosprawnych.

Podmioty, którym zlecane będą usługi powinny charakteryzować się znajomością środowiska lokalnego i potrzeb mieszkańców. Jednocześnie CUS nie wyklucza nawiązania współpracy

z podmiotami spoza terenu Gminy, powiatu i województwa świętokrzyskiego, jeżeli przedstawia zasoby, wiedzę i doświadczenie, które umożliwi realizację zadań na rzecz mieszkańców Gminy Łagów.

Współpraca z lokalnymi usługodawcami odbywać się będzie na podstawie zlecania ofert na podstawie:

- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j.Dz.U. z 2023, poz. 571);
- Ustawy z dnia 19 września 2019 roku prawo zamówień publicznych (t.j.Dz.U. z 2023, poz. 1605 z późn. zm.).

NAZWA I CEL PROGRAMU

Nazwa Programu: Program Usług Społecznych w Gminie Łagów.

Program Usług Społecznych będzie realizowany w okresie od 15 listopada 2024 roku do 31 marca 2027 roku

Cel: Zwiększenie dostępności usług społecznych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Łagów.

Celem głównym Programu Usług Społecznych jest zwiększenie dostępu do kompleksowej oferty usług społecznych, odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Łagów, którzy dotychczas nie korzystali z pomocy społecznej (dzieci, młodzież, seniorzy, osoby

z niepełnosprawnościami, osoby o różnym statusie społecznym i zawodowym, poprzez utworzenie nowych miejsc świadczenia tych usług z zachowaniem zasady deinstytucjonalizacji

i zapewnienia powszechnego dostępu do tych usług przy pomocy Centrum Usług Społecznych w Łagowie, przy jednoczesnym zwiększeniu zaangażowania partnerów lokalnych w tym organizacji pozarządowych oraz podmiotów ekonomii społecznej.

Program Usług Społecznych to proces odchodzenia od pomocy instytucjonalnej na rzecz usług świadczonych w społeczności lokalnej – blisko domu, opartych w większym stopniu na profilaktyce, z uproszczeniem procedur i niwelowaniem ograniczeń oraz na tworzeniu pomocy sąsiedzkiej i wsparciu lokalnych środowisk. Możliwość uzyskania informacji o usługach społecznych w jednej instytucji przez mieszkańców oznacza kompleksową i profesjonalną obsługę oraz większy dostęp i komfort dla zainteresowanych osób. Program przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Łagów poprzez realizację kompleksowych działań zaspokajających ich oczekiwania i deficyty wynikające z Diagnozy.

Tryb, zasady tworzenia i uchwalania Programu wynikają z ustawy z dnia 19 lipca 2019 r.

o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Realizatorem Programu zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych jest Centrum Usług Społecznych w Łagowie.

Celem głównym Programu Usług Społecznych jest zwiększenie dostępu do kompleksowej oferty usług społecznych, odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców Gminy Łagów, poprzez:

- 1) organizowanie wsparcia usługowego na poziomie lokalnym, w sposób kompleksowy, spersonalizowany, zintegrowany, uwzględniający koordynację międzysektorową i międzyinstytucjonalną oraz zdiagnozowane potrzeby mieszkańców;
- 2) realizację usług społecznych w sposób odpowiadający potrzebom poszczególnych mieszkańców, rodzin, środowisk.

Cel główny zostanie osiągnięty przez realizację 3 celów szczegółowych:

- 1) Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla różnych grup mieszkańców Gminy Łagów;

Rezultaty podejmowanych działań - poszerzenie oferty usług społecznych.

- 2) Zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych;

Rezultaty podejmowanych działań - wprowadzenie minimalnych standardów świadczenia usług społecznych, wdrożenie systemu monitoringu usług społecznych.

- 3) Rozwój współpracy międzysektorowej;

Rezultaty podejmowanych działań: utworzenie lokalnej sieci usługodawców, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych podmiotów ekonomii społecznej.

Realizatorem Programu Usług Społecznych w Gminie Łagów będzie Centrum Usług Społecznych w Łagowie. Wykonawcami usług zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r.

o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych mogą być:

- 1) CUS;
- 2) Urząd Miasta i Gminy Łagów ;
- 3) Jednostki organizacyjne Gminy Łagów;
- 4) Organizacje pozarządowe lub podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- 5) Podmioty wyłonione na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych;
- 6) Podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Zadania wykonywane przez CUS realizowane będą w myśl zasady powszechności, podmiotowości, kompleksowości, współpracy, pomocniczości oraz wzmacniania więzi społecznych. Istotnym wyzwaniem jest włączanie mieszkańców w proces projektowania

i organizacji usług, a także tworzenie profesjonalnego rynku usług i sieci usługodawców, którzy nie pozostają w sprzeczności z misją i wrażliwością społeczną. W tym kontekście szczególnie istotną rolę będzie pełnić organizator społeczności lokalnej, działający nad zmotywowaniem i włączeniem różnych grup mieszkańców. Rekomenduje się prowadzenie systematycznych mikro-diagnoz i ich praktyczne zastosowanie, tj. prowadzenie działań animacyjnych, dopasowanych do precyzyjnie zidentyfikowanych potrzeb. Proponuje się również kontynuację i wzmocnienie innych instrumentów usług, jak np. wolontariatu, działań sąsiedzkich czy innych rozwiązań o charakterze sąsiedzkim. W tym celu, w ślad za potrzebami mieszkańców, zostanie opracowany i wdrożony Program Organizowania Społeczności Lokalnej.

Program Usług Społecznych w Gminie Łagów zostanie udostępniony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Łagowie oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Centrum Usług Społecznych w Łagowie.

OKRES REALIZACJI PROGRAMU

Program Usług Społecznych będzie realizowany w okresie od 15.11.2024 r. do 31.03.2027 r.

w ramach projektu pt.: „Centrum Usług Społecznych w Łagowie”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027.

W okresie realizacji projektu usługi społeczne świadczone będą nieodpłatnie.

CHARAKTERYSTYKA I PRZEWIDYWANA LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM

Beneficjentami Programu są mieszkańcy gminy Łagów. Podstawę opracowania Programu Usług Społecznych stanowi „Diagnoza Potrzeb i Potencjału Społeczności Lokalnej w zakresie usług społecznych Gminy Łagów na lata 2024 – 2029”.

Dokument ten zawiera informacje na temat sytuacji demograficznej na obszarze Gminy i Łagów jak również zapotrzebowanie na realizację usług społecznych.

Charakterystyka demograficzna gminy Łagów ukazuje trend spadkowy liczby mieszkańców w ostatnich latach. Na przestrzeni sześciu lat populacja gminy zmniejszyła się o 100 osób, obniżając liczbę mieszkańców do 6 576. Ten trend może wynikać z różnych czynników, takich jak emigracja, starzenie się społeczeństwa czy niski przyrost naturalny. Struktura demograficzna jest dość zrównoważona pod względem płci, z nieco większym udziałem mężczyzn (51,6%)

w stosunku do kobiet (48,4%). W latach 2018-2022 odnotowano spadek liczby mieszkańców

o 4,2%. Rozkład ludności w gminie Łagów nie jest równomierny i zależy od wielu czynników,

w tym od rozmiaru i położenia jednostek osadniczych, ich funkcji oraz zagospodarowania terenu. Największą liczbę mieszkańców, wynoszącą 1650 osób, ma miejscowość Łagów. Inne większe miejscowości pod względem liczby mieszkańców to Piotrów, Wola Łagowska, Stara Zbelutka

i Sadków. Te większe miejscowości skupiają blisko 58% ogólnej populacji gminy. Natomiast najmniejszą liczbę mieszkańców mają miejscowości Winna, Małacentów i Duraczów, co świadczy o znaczących różnicach w gęstości zaludnienia w różnych częściach gminy.

Średni wiek mieszkańców Gminy Łagów to 40,1 lat, co oznacza, że jest niższy w porównaniu ze średnią wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego (43,5) oraz całego kraju (42,1). To wskazuje na stabilną strukturę wiekową społeczności.

Gmina Łagów prezentuje pozytywny obraz demograficzny, charakteryzując się dodatnim przyrostem naturalnym. W roku 2022, przyrost ten wyniósł 15, co odpowiada wskaźnikowi 2,27 na 1000 mieszkańców. W analizowanym roku odnotowano narodziny 90 dzieci, z czego 48,9% stanowiły dziewczynki, a 51,1% chłopcy.

Interesującym aspektem demograficznym gminy jest współczynnik dynamiki demograficznej, który w 2022 roku wyniósł 0,81. Ten współczynnik, określający stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów, jest znacznie wyższy niż średnia dla województwa świętokrzyskiego oraz wyraźnie przewyższa średnią krajową. Takie dane świadczą o dynamicznym rozwoju demograficznym gminy Łagów, który odstaje od trendów obserwowanych na szerszym terytorium Polski i w regionie.

W kontekście tych danych, Gmina Łagów prezentuje się jako społeczność o silnych i zdrowych fundamentach demograficznych. Stabilny i dodatni przyrost naturalny, zdrowa równowaga płci wśród noworodków oraz wysoka średnia waga urodzeniowa to pozytywne sygnały, które mogą przyciągać młode rodziny i inwestorów, a także sprzyjać długoterminowemu rozwojowi społecznemu i gospodarczemu regionu. Te pozytywne wskaźniki mogą również świadczyć

o skuteczności lokalnych polityk zdrowotnych i socjalnych, mających na celu poprawę warunków życia mieszkańców.

W Gminie Łagów 60,6% mieszkańców jest w wieku produkcyjnym, 19,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,9% mieszkańców znajduje się w wieku poprodukcyjnym. Analiza tych danych wskazuje na stosunkowo zrównoważoną strukturę wiekową społeczności gminy Łagów. Większość mieszkańców, ponad 60%, jest w wieku produkcyjnym, co oznacza, że jest to głównie populacja aktywna zawodowo. Taka struktura demograficzna jest korzystna z punktu widzenia gospodarki lokalnej, ponieważ osoby w wieku produkcyjnym stanowią siłę roboczą, a także głównych konsumentów i podatników.

Procent osób w wieku przedprodukcyjnym (19,5%) jest również istotny, ponieważ świadczy

o obecności młodego pokolenia, które w przyszłości wejdzie na rynek pracy i przyczyni się do dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Udział osób w wieku poprodukcyjnym, który wynosi 19,9%, jest zbliżony do procentu osób w wieku przedprodukcyjnym. Wskazuje to na dość dobrze zrównoważoną strukturę wiekową, choć może także sygnalizować konieczność zapewnienia odpowiednich świadczeń i usług dla rosnącej populacji seniorów, takich jak opieka zdrowotna, mieszkania dostosowane do potrzeb osób starszych oraz możliwości aktywności społecznej i rekreacyjnej.

Gmina Łagów ma stosunkowo zdrową i zrównoważoną strukturę demograficzną, co może sprzyjać stabilnemu rozwojowi społeczno-ekonomicznemu. Jednak ważne jest, aby polityka lokalna uwzględniała potrzeby wszystkich grup wiekowych, zapewniając wsparcie zarówno młodym osobom, jak i seniorom.

W 2022 roku w Gminie Łagów odnotowano 50 zameldowań i 81 wymeldowań w ramach migracji wewnętrznej, co skutkuje ujemnym saldem migracji wewnętrznych na poziomie -31. Natomiast w zakresie migracji zagranicznych zanotowano po jednym zameldowaniu i wymeldowaniu, co daje saldo równe 0.

Analiza tych danych wskazuje na pewne trendy migracyjne w Gminie Łagów. Ujemne saldo migracji wewnętrznych (-31) świadczy o tym, że więcej osób opuściło gminę niż się do niej przeprowadziło w 2022 roku. Może to być związane z różnymi czynnikami, takimi jak poszukiwanie lepszych możliwości zatrudnienia, edukacji lub ogólnych warunków życia w innych regionach kraju. Taki ruch migracyjny może mieć wpływ na demografię, gospodarkę oraz społeczność lokalną, szczególnie jeśli wśród osób opuszczających gminę dominują młodzi ludzie

i specjaliści.

Podsumowując, dane te wskazują na wyzwania związane z migracją wewnętrzną, które mogą wymagać uwagi ze strony władz lokalnych, szczególnie w kontekście zatrzymania i przyciągania mieszkańców. Istotne jest zrozumienie przyczyn tych migracji i opracowanie strategii, które mogłyby przyczynić się do poprawy warunków życia i pracy w gminie, co

z kolei mogłoby zachęcić mieszkańców do pozostania lub przeprowadzenia się do Gminy Łagów.

Na podstawie powyższych danych oczywistym jest zapewnienie usług społecznych określonych w Programie Usług Społecznych w Gminie Łagów. Należy zapewnić wsparcie osobom z różnych kategorii wiekowych ze szczególnym zwróceniem uwagi na potrzeby osób starszych oraz ich opiekunów a także potrzeby osób niepełnosprawnych. Przeprowadzone badania ankietowe, jak również wskaźniki demograficzne wskazują, iż szczególne wsparcie należy zapewnić zarówno: osobom starszym, niepełnosprawnym, a także rodzinom w związku z potrzebą podniesienia kompetencji wychowawczych.

Osoby starsze w związku z zauważalnym wydłużeniem się życia oraz zmianami w tradycyjnym modelu rodziny potrzebują i wymagają różnorodnych usług społecznych o charakterze aktywizującym i wspomagająco-opiekuńczym. Prócz organizacji czasu wolnego, oczekują także opieki i wsparcia. Seniorzy potrzebują, aby świadczone na ich rzecz działania prowadziły do deinstytucjonalizacji usług oraz zapobiegania ich ekskluzji społecznej poprzez zapewnienie usług w miejscu ich zamieszkania.

Jednocześnie dalszego rozwoju wymagają usługi na rzecz wsparcia rodziny. Uwzględniając statystyki ludności i poziom zapotrzebowania oraz korzystania z aktualnie dostępnych usług szacuje się, że z Programu usług społecznych skorzysta około 1000 osób.

Liczba osób korzystających z usług będzie na bieżąco monitorowana, a ocena usług i zakresu korzystania będą ewentualnie wpływać na modyfikację oferty.

OKREŚLENIE USŁUG SPOŁECZNYCH OFEROWANYCH W PROGRAMIE

Tabela nr 1. Nowe usługi społeczne w programie

Nowe usługi społeczne	Planowana liczba uczestników
USŁUGI WSPIERANIA RODZINY	
Pakiet powitalny dla nowonarodzonych mieszkańców Gminy Łagów	śr. 8 nowonarodzonych dzieci/ m-c x 26 m-cy
Warsztaty pierwszej pomocy skierowane do członków rodzin	15 rodzin
Spotkania warsztatowe i/lub prelekcje "Jestem/ będę rodzicem"	śr. 2 szkolenia i/lub prelekcje x śr. 4h x śr. 4h x 30 os. - 26 m-cy

Konsultacje indywidualne/ grupowe zgodne z potrzebami i deficytami członków rodzin wymagających wsparcia w ramach CUS	śr. 30h/m-c x 26 m-cy
Warsztaty edukacyjne dla członków rodzin zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami	śr. 2 gr. x śr. 24h (18 spotkań x śr. 4h) x śr. 20 os. - 26 m-cy
Rodzinne popołudnia	30 rodzin
Warsztaty wyjazdowe: rodzina w życiu czyli wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności w praktyce	100 rodzin
USŁUGI ZDROWOTNE	
Działalność wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i wspomagającego wraz z doradztwem w zakresie doboru odpowiedniego sprzętu i jego obsługi	26 miesięcy
Kompleksowe działania diagnostyczno-profilaktyczne dla dzieci/ badania przesiewowe	ok. 550 dzieci x śr. 5 zakresów diagnostycznych
Zajęcia profilaktyki zdrowotnej, w tym zajęcia ruchowe zgodnie z potrzebami dla dorosłych mieszkańców gminy doświadczających utrudnionego dostępu do usług w obszarze zdrowia realizowane w świetlicach wiejskich Gminy Łagów	4 świetlice x 1 gr. x 26 m-cy x 16 h/świetlica/m-c
Blok poradnictwa specjalistycznego zgodnego ze zdiagnozowanymi potrzebami dla dorosłych mieszkańców gminy doświadczających utrudnionego dostępu do usług w obszarze zdrowia	śr. 2 konsultacje/ m-c x śr. 5 os./ m-c, tj. śr. 10 konsultacji/ m-c x 26 m-cy
OSOBY STARSZE I NIEPEŁNOSPRAWNE	
Pakiet wsparcia dla osób starszych w wieku 85+ w postaci wyposażenia ich w niezbędnik do monitorowania stanu zdrowia	14 osób
Mobilne usługi pielęgniarstwa i/lub fizjoterapeutyczne i/lub inne zgodne z potrzebami osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	śr. 300h/ m-c x 26 m-cy

Źródło: Opracowanie własne

WARUNKI I TRYB KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE ORAZ SPOSÓB DOKUMENTOWANIA SPEŁNIENIA WARUNKÓW KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE

Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych korzystaniem z usług oferowanych w Programie określają przepisy V rozdziału ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Podstawowym warunkiem korzystania z oferty usług oferowanych przez CUS jest status mieszkańca gminy Łagów. Są to osoby zameldowane i/lub zamieszkujące na terenie gminy. Pozostałe warunki i różne tryby kwalifikowania są zdeterminowane specyfiką usługi.

Większość usług jest klasyfikowana przez Koordynatorów Indywidualnych Planów Usług Społecznych, jako element Indywidualnych Planów Usług Społecznych.

Tabela nr 2. Sposób kwalifikowania do usługi

Nazwa usługi	Warunki kwalifikowania	Typ kwalifikowania
Pakiet powitalny dla nowonarodzonych mieszkańców Gminy Łagów	Rodziny z Gminy Łagów	Wniosek wraz z deklaracją udziału w projekcie, indywidualny plan usług społecznych
Warsztaty pierwszej pomocy skierowane do członków rodzin	Rodziny z Gminy Łagów	Wniosek wraz z deklaracją udziału w projekcie, indywidualny plan usług społecznych
Konsultacje indywidualne/grupowe zgodne z potrzebami i deficytami członków rodzin wymagających wsparcia w ramach CUS	Rodziny z Gminy Łagów	Wniosek z deklaracją udziału w projekcie, indywidualny plan usług społecznych
Spotkania warsztatowe i/lub prelekcje "Jestem/ będę rodzicem"	Rodziny z Gminy Łagów	Wniosek z deklaracją udziału w projekcie, indywidualny plan usług społecznych
Warsztaty edukacyjne dla członków rodzin zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami	Rodziny z Gminy Łagów	Wniosek z deklaracją udziału w projekcie, indywidualny plan usług społecznych
Rodzinne popołudnia	Rodziny z Gminy Łagów	Wniosek z deklaracją udziału w projekcie, indywidualny plan usług społecznych
Warsztaty wyjazdowe: rodzina w życiu czyli wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności w praktyce	Rodziny z Gminy Łagów,	Wniosek z deklaracją udziału w projekcie indywidualny plan usług społecznych
Kompleksowe działania diagnostyczno-profilaktyczne dla dzieci/ badania przesiewowe	Mieszkańcy Gminy Łagów	Wniosek z deklaracją udziału w projekcie indywidualny plan usług społecznych
Zajęcia profilaktyki zdrowotnej,	Mieszkańcy Gminy Łagów	Wniosek z deklaracją

w tym zajęcia ruchowe zgodnie z potrzebami dla dorosłych mieszkańców gminy doświadczających utrudnionego dostępu do usług w obszarze zdrowia realizowane w świetlicach wiejskich Gminy Łagów		udziału w projekcie indywidualny plan usług społecznych
Blok poradnictwa specjalistycznego zgodnego ze zdiagnozowanymi potrzebami dla dorosłych mieszkańców gminy doświadczających utrudnionego dostępu do usług w obszarze zdrowia	Mieszkańcy Gminy Łagów	Wniosek z deklaracją udziału w projekcie indywidualny plan usług społecznych
Działalność wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego i wspomagającego wraz z doradztwem w zakresie doboru odpowiedniego sprzętu i jego obsługi	Mieszkańcy Gminy Łagów	Wniosek z deklaracją udziału w projekcie indywidualny plan usług społecznych
Program dla osób 85+	Mieszkańcy Gminy Łagów – osoby starsze 85+,	Wniosek z deklaracją udziału w projekcie indywidualny plan usług społecznych
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania: mobilne usługi pielęgniarские i/lub fizjoterapeutyczne	Mieszkańcy Gminy Łagów - osoby starsze, niepełnosprawne	Wniosek z deklaracją udziału w projekcie indywidualny plan usług społecznych

Źródło: Opracowanie własne

FINANSOWANIE USŁUG SPOŁECZNYCH W RAMACH PROGRAMU

Usługi oferowane w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027, są **nieodpłatne**. Dokumentem potwierdzającym spełnienie warunków do korzystania z usług będzie deklaracja udziału w projekcie.

Zgodnie z art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, CUS może zwrócić się do wnioskodawcy o udokumentowanie spełniania warunków niezbędnych zakwalifikowania, w tym informacji o sytuacji życiowej, zdrowotnej, rodzinnej i materialnej oraz uprawnień do ulg w opłacie za usługi.

Kwalifikowanie uczestników następuje z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu.

DANE OSOBOWE NIEZBĘDNE DO KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH KORZYSTANIEM Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE

Zakres danych osobowych niezbędnych do kwalifikowania mieszkańców gminy Łagów do korzystania z usług zgodnie z załącznikiem o dofinansowanie projektu pn. „Centrum Usług Społecznych w Łagowie”:

- imię i nazwisko wnioskodawcy,
- imię nazwisko opiekuna prawnego lub faktycznego (jeśli dotyczy),
- data urodzenia,

- numer PESEL,
- płeć,
- numer telefonu, adres e-mail,
- adres miejsca zamieszkania,
- stopień niepełnosprawności (jeśli dotyczy),
- jednostka chorobowa / rozpoznanie (jeśli dotyczy),

Usługi finansowane z Projektu wymagają udostępnienia dodatkowych danych takich jak:

- status osoby na rynku pracy w chwili przystąpienia do Projektu,
- wykształcenie,
- przynależność do mniejszości narodowej/etnicznej,
- posiadanie statusu imigranta,
- osoba w innej niekorzystnej sytuacji społecznej,
- inne (niezbędne w zakresie realizacji Programu)

Osoba zakwalifikowana/przedstawiciel ustawowy osoby zakwalifikowanej do korzystania z usług zobowiązana jest do zapoznania się z klauzulą informacyjną oraz oświadczeniem z zakresu przetwarzania danych osobowych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego

i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku

z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Zasady przetwarzania danych osobowych przez CUS określa art. 50 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług przez centrum usług społecznych.

ORGANIZACJA PROGRAMU, W TYM ETAPY REALIZACJI

Zadaniem Realizatora Programu jest w szczególności:

- informowanie mieszkańców o wszystkich usługach świadczonych przez CUS oraz podmioty współpracujące z CUS,
- kwalifikowanie osób / rodzin do korzystania z usług,
- opracowanie i monitorowanie realizacji Indywidualnych Planów Usług Społecznych,
- koordynacja usług dla mieszkańców gminy Łagów oraz podejmowanie działań gminy wspierających ich rozwój i dostępność,
- kontraktowanie / zlecanie usług u poszczególnych wykonawców,
- współpraca z wykonawcami usług w zakresie ich efektywnej realizacji zgodnie z identyfikowanymi potrzebami odbiorców ostatecznych.

Centrum Usług Społecznych w Łagowie będzie oferowało usługi określone w Programie obowiązującym na terenie gminy Łagów na zasadzie powszechności zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Wykonawcą usług określonych w powyższym Programie może być:

- urząd gminy;
- inna niż urząd gminy jednostka organizacyjna gminy;
- organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wyłoniony na podstawie tej ustawy;
- podmiot wyłoniony na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych;

- podmiot wykonujący działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Tabela 3. Etapy realizacji Programu usług społecznych

Etapy	Opis działania	Termin realizacji
I	-opracowanie Programu Usług Społecznych na podstawie Diagnozy -konsultacje społeczne -podjęcie Uchwały Rady Miejskiej w Łagowie w sprawie przyjęcia Programu określającego usługi na okres od 15.11.2024 r. do 31.03.2027r. -udostępnienie Programu na stronie BIP Gminy Łagów oraz Centrum Usług Społecznych w Łagowie	lipiec 2024 – październik 2024 r.
II	-promocja Programu przez cały czas jego trwania -wyłonienie wykonawców i partnerów oraz zlecenie realizacji usług	listopad 2024 r.– marzec 2027 r.
III	-realizacja Programu -tworzenie Indywidualnych Planów Usług Społecznych -monitorowanie świadczonych usług - -umieszczenie informacji o usługach na ogólnodostępnej platformie internetowej CUS	listopad 2024 r.– marzec 2027 r.
IV	-monitoring przebiegu całej realizacji Programu - analiza poziomu osiągnięcia mierników efektywności -opracowanie ewaluacji i podsumowanie Programu	listopad 2024 r.– marzec 2027 r.
V	-przygotowanie informacji z realizacji Programu zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz udostępnienie jej na stronach Biuletynu Informacji Publicznej	kwiecień 2027 r.

Źródło: Opracowanie własne

SPOSÓB MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU ORAZ MIERNIKI EFEKTYWNOŚCI JEGO REALIZACJI

Monitoring świadczonych usług w ramach realizacji Programu będzie procesem niezbędnym dla zapewnienia odpowiedniej jakości usług. Realizacja usług będzie monitorowana kompleksowo, a informacje będą systematycznie i na bieżąco zbierane, gromadzone i analizowane. Pozwoli to na kontrolę całego systemu usług oraz umożliwi modyfikację oferty usług. Celem monitoringu będzie kontrola jakości i dostępności oferowanych usług oraz dostarczenie informacji, które pozwolą na dokonanie ewaluacji i wypracowanie rekomendacji w dalszej perspektywie do tworzenia i realizacji katalogów usług oferowanych mieszkańcom. Monitorowanie polegało będzie w szczególności na analizie danych ilościowych (dane sprawozdawcze), jakościowych (ankiety, rozmowy) i finansowych gromadzonych w trakcie Programu.

Realizacja procesu monitorowania i oceny Programu odbywać się będzie w oparciu o specjalnie opracowane narzędzia:

- ankiety wypełniane przez odbiorców po zakończeniu Indywidualnego Planu Usług Społecznych;
- ankiety przeprowadzane wśród odbiorców wybranych usług, dla których nie został utworzony IPUS;
- ankiety przeprowadzane wśród odbiorców usług o charakterze grupowym, każdorazowo po zakończeniu usługi;
- cykliczne raporty z monitoringu z realizacji usług i ich efektywności opracowywane przez Koordynatorów Indywidualnych Programów Usług Społecznych oraz Organizatora Społeczności Lokalnej;
- cykliczne raporty / zestawienia z realizacji usług od wykonawców zewnętrznych - instytucji i organizacji świadczących usługi (cykliczność określona w umowie z wykonawcą);
- raporty cząstkowe (kwartalne i roczne) oraz końcowy z przebiegu monitorowania wraz z wnioskami zawierającymi ocenę osiągnięcia celu Programu wraz z niezbędnymi rekomendacjami.

Tabela nr 4. Mierniki efektywności Programu:

ILOŚCIOWE	
Miernik	Sposób pomiaru
Liczba osób korzystających z usług	wewnętrzna ewidencja wniosków
Liczba usług określonych w katalogu usług	ewidencja usług określonych w katalogu usług
Liczba zrealizowanych usług	wewnętrzna ewidencja
Liczba podmiotów realizujących usługi	ewidencja zawartych umów/porozumień/zleceń
Liczba porozumień współpracy zawartych w związku z realizacją Programu	ewidencja zawartych umów/porozumień
Liczba Indywidualnych Planów Usług Społecznych	ewidencja IPUS
Liczba osób uczestniczących w działaniach OSL	ewidencja osób biorących udział np. w warsztatach
JAKOŚCIOWE	
Miernik	Sposób pomiaru
Poziom zadowolenia odbiorców usług;	ankieta
Terminowość wykonanych usług	ankieta
Kompetencje osób realizujących usługi	ankieta
Dostępność usług w zakresie odpowiadającym potrzebom mieszkańców	ankieta
Czytelność i dostosowanie procedur udzielania usług	ankieta

Źródło: Opracowanie własne

Po zakończeniu realizacji Programu Usług Społecznych sporządzona zostanie informacja z realizacji Programu. Informacja udostępniana będzie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy

Łagów oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Centrum Usług Społecznych w Łagowie. Zakres informacji określa art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

BUDŻET PROGRAMU I ŹRÓDŁA JEGO FINANSOWANIA

Program Usług Społecznych w Gminie Łagów nie zakłada ponoszenia odpłatności za realizowane usługi w okresie jego obowiązywania tj. od 15.11.2024 r. do 31.03.2027 r. Realizowane usługi finansowane będą w ramach projektu pt.: „Centrum Usług Społecznych w Łagowie” współfinansowanego ze środków programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027. Budżet projektu wynosi 5 718 622,14 zł